

Bune practici

Revista de Practică 60-69
Administrația Națională a
Penitenciarelor
Universitatea din București
Facultatea de Sociologie și
Asistență Socială

„Spații comune în mediul penitenciar – 2019”

Centrul Educativ Buziaș

Universitatea de Vest din Timișoara, în parteneriat cu Centrul Educativ Buziaș, a derulat Programul **Spații comune în mediul penitenciar - 2019**, având ca scop *dezvoltarea de contacte pozitive de interacțiune* între tinerii de etnie romă, care execută măsuri educative privative de libertate în Centrul Educativ Buziaș și studenți ai Universității de Vest din Timișoara, precum și alți actori relevanți de la nivelul Centrului Educativ Buziaș (angajați ai centrului, tineri de alte etnii din Centru) și de la nivelul comunității (poliție, mass-media, cadre didactice, reprezentanți ai societății civile).

Evenimentul special a constat într-o reprezentație artistică și o expoziție de lucrări realizate de către tineri din Centrul Educativ Buziaș, în colaborare cu studenți voluntari ai Universității de Vest din Timișoara (Facultatea de Sociologie și Psihologie și Facultatea de Arte și Design). Reprezentația artistică a fost urmată de o întâlnire a tinerilor participanți cu reprezentanții presei, precum și de o masă rotundă.

Reprezentarea artistică și expoziția sunt rezultatul activității desfășurate pe parcursul lunilor aprilie și mai, în cadrul a șase ateliere creative, de către tinerii din Centrul Educativ Buziaș, împreună cu studenți voluntari de la Universitatea de Vest din Timișoara.

Întâlnirea tinerilor participanți cu reprezentanții presei a urmărit promovarea unui

mesaj de conștientizare a reprezentanților mass-media, cu privire la rolul lor în incluziunea socială a persoanelor de etnie romă, prin intermediul articolelor și materialelor de presă publicate.

La masa rotundă, tinerii participanți la atelierele organizate au împărtășit experiențele din cadrul programului, concluziile extrase în urma implicării și au răspuns la întrebările publicului.

*Activitatea este parte a proiectului **Common Spaces for Integration of Roma – CoSpIRom***, finanțat de

către Comisia Europeană (nr. contract 809859) și implementat în perioada noiembrie 2018 – octombrie 2020, printr-o rețea de parteneri internaționali (Universitatea din Thesalia – Lider de proiect, Universitatea de Vest din Timișoara – Partener 1, Universitatea din Pisa – Partener 2 și KEKPA-DIEK – Partener 3), desfășurându-se în Grecia, România și Italia.

Premieră națională - Curtea de Apel Timișoara

Centrul Educativ Buziaș

Premieră națională!

Curtea de Apel Timișoara în colaborare cu Centrul Educativ Buziaș a organizat în data de 3 iunie 2019 un proces inedit, în care judecătorii, procurorii și avocații au fost tineri aflați în custodia Centrului Educativ Buziaș.

Astfel, 12 persoane internate au rejudecat un proces penal în urma căruia unii dintre colegii lor și-au aflat pedepsele care au condus la custodierea lor în centru.

Prin această activitate s-a urmărit conștientizarea/sensibilizarea privind fenomenul de bullying în rândul adolescenților, dorind să se înțeleagă faptul că acesta poate conduce la executarea unei măsuri educative privative de libertate.

Procesul a fost public, iar din audiență au făcut parte elevi ai Colegiului Tehnic Emanuil Ungureanu din Timișoara, reprezentanți ai Biroului de analiză și prevenirea criminalității Timișoara, precum și jurnaliști.

Scopul demersului a fost valorificarea experienței persoanelor internate care poate condiționa asumarea și învățarea unor atitudini și comportamente dezirabile social și evitarea comportamentelor delincvente. De asemenea, interacțiunea directă cu persoanele internate a contribuit la cunoașterea mai bună a mediului penitenciar de către societatea civilă și înțelegerea fenomenului infracționalității, în sensul prevenirii comportamentelor de acest gen.

Prevenirea criminalității și facilitarea reintegrării sociale a persoanelor internate, prin sensibilizarea comunității cu privire la exercitarea spiritului civic responsabil, prevenirea delincvenței și sprijinirea eforturilor persoanelor liberate.

Căutăm colegi!

Campanie de recrutare

Penitenciarul Timișoara, 2019

Motto: „Să formezi o echipă este doar începutul,
să rămâi împreună este progresul,
să lucrezi împreună este succesul”.
(Henry David Thoreau)

Anual, perioada de înscriere a candidaților în vederea participării la examenele de admitere în instituțiile de învățământ pentru pregătirea viitorilor funcționari publici cu statut special în domeniul penitenciar este precedată de campanii de informare privind aceste oportunități.

Cu entuziasm și profesionalism, echipa Penitenciarului Timișoara a continuat această tradiție, astfel încât, în perioada aprilie-mai 2019, a realizat o serie de acțiuni adresate, îndeosebi, tinerilor aflați în ultimii ani de liceu în scopul creșterii interesului acestora pentru o carieră profesională în cadrul sistemului penitenciar.

Activitatea de prezentare a ofertei educaționale a constat în acțiuni desfășurate, atât în interiorul unității penitenciare, cât și în cadrul instituțiilor de învățământ din județul Timiș și Caraș-Severin. Am avut ocazia încă din prima zi de campanie, să întâlnim elevi frumoși, atenți, interesați de specificul activităților dintr-un penitenciar și de o viitoare carieră în sistemul administrației penitenciare. De asemenea, campania de recrutare s-a concretizat în informarea celor interesați prin intermediul canalelor media (articole presă, participare emisiuni locale, interviuri la radio, publicitate pe pagina de facebook a penitenciarului).

Pe parcursul desfășurării săptămânii „Școala Altfel”, Penitenciarul Timișoara a fost vizitat de 168 de elevi care au fost informați, cu această ocazie, de oportunitățile urmăririi unei cariere în sistemul penitenciar. Penitenciarul Timișoara a participat la Bursa locurilor de muncă organizată la de AJOFM Timiș, eveniment care a avut loc la Casa Tineretului din Timișoara, cu această ocazie fiind distribuite pliante, persoanelor interesate.

Oferta educațională pentru anul școlar 2019/2020 a fost prezentată în 14 licee din județele Timiș și Caraș-Severin, locații alese în baza profilului și raportat la candidații recrutați în anii precedenți.

Pentru a crește vizibilitatea oportunităților de carieră, s-au întreprins acțiuni pentru publicarea informațiilor care vizează recrutarea și participarea reprezentanților penitenciarului la emisiuni televizate și de radio.

Pentru că această activitate de recrutare a contribuit și la creșterea motivației funcționarilor publici cu statut special din cadrul penitenciarului implicați cu pasiune, în acțiunile desfășurate, prezentăm câteva gânduri ale acestora la finalul campaniei:

- R.I. *Experiența aceasta m-a convins, încă o dată, cât de important este să îți faci cu pasiune meseria. Am întâlnit elevi inteligenți, iar colegii noștri le-au transmis că își iubesc meseria! În profesia lor devin în fiecare zi mai buni! Am observat cum nu își pierd scîlpirea din ochi atunci când vorbesc celor din exterior despre ceea ce facem noi, despre faptul că, în fiecare zi, schimbăm destine și muncim pentru a face o lume mai bună - asta se cheamă pasiune. Nu încetăm nicio clipă să ne respectăm profesia, să punem drag în ea, iar elevii au simțit acest lucru.*
- L.M. *A fost prilejul perfect pentru a îmi reîmprospăta memoria, gândindu-mă la motivația pe care am avut-o eu, când am luat hotărârea să intru în sistem și m-am bucurat aducându-mi aminte de prima zi din Academia de Poliție și prima zi de serviciu la Timișoara. A fost extraordinar să am ocazia să împărtășesc din experiența mea și altor persoane, sperând ca în felul acesta își găsesc vocația.*
- L.S. *A fost o experiență foarte plăcută. Am început și am terminat campania cu mult entuziasm. Mi-a plăcut să povestim elevilor și cadrelor didactice despre avantajele muncii noastre, despre ce se întâmplă într-un penitenciar, despre cât de plăcut este să lucrezi în uniforma care atrage și impune respect și, automat despre avantajele care vin o dată cu activarea într-un astfel de sistem și, fie vorba între noi, aceste avantaje nu sunt puține. Le-am transmis copiilor crezul meu personal pe care sistemul penitenciar m-a ajutat să îl respect și anume că: timpul este singura resursă irecuperabilă și ireversibilă pe acest pământ și datorită acestui aspect sunt 3 lucruri de care trebuie să ții cont în viață: timpul petrecut cu familia, timpul alocat pasiunii și timpul investit pentru dezvoltarea profesională. Prin acest proiect de promovare, am reușit împreună cu colegii mei, să atingem toate subiectele importante care trebuie luate în calcul atunci când ai de luat o decizie „pentru tot restul vieții”.*
- C.T. *Aș repeta această experiență cu mare plăcere. Am fost înconjurat de elevi interesați de experiența mea din școala militară, de parcursul meu profesional, de activitățile pe care le desfășor și de dotările penitenciarului. Am promovat sistemul penitenciar din suflet! Pentru că ne dorim colegi noi, informați și profesioniști. Sunt convins că prin atitudinea echipei din care am făcut parte le-am transmis elevilor că atunci când ai un vis, trebuie să lupți pentru el. Reușitele aduc reușite.*
- A.S. *Am avut ocazia să întâlnesc tinerii valoroși care știu ce își doresc de la viitor, dar și*

să îmi reapreciez colegii care, prin stilul personal, experiența profesională, dar mai ales prin implicare, au reușit să le stârnească interesul elevilor. Apreciez dinamismul echipei din care am făcut parte și sunt convinsă că acesta este doar începutul conturării unei imagini pozitive și realiste asupra a ceea ce înseamnă specificul muncii în penitenciar, dar mai ales asupra calității umane a angajaților din acest sistem.

Feedback-ul primit cu ocazia campaniei de recrutare a fost unul încurajator pentru continuarea activităților de acest gen pe tot parcursul anului școlar, elevii fiind interesați de specificul profesiilor din penitenciar și de o eventuală carieră. De asemenea, considerăm că și campania realizată prin intermediul media și internet-ului a sporit interesul pentru sistemul penitenciar, contribuind la realizarea unei imagini pozitive, la informarea despre avantajele acestei cariere aducând plus-valoare calităților morale ale funcționarilor publici cu statut special.

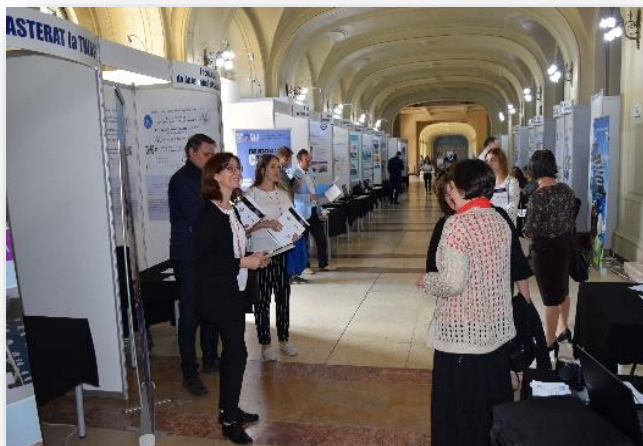
Pentru noi, cei implicați în această campanie, a fost o reală bucurie să le prezentăm elevilor informații referitoare la activitățile pe care angajații sistemului penitenciar le desfășoară zilnic, în folosul societății și pentru dezvoltarea carierei. Interesul pe care tinerii l-au manifestat față de cele expuse ne-a adus satisfacție și speranță că noua generație de angajați va contribui la evoluția sistemului penitenciar.

Punte între generații

Penitenciarul Iași, 2019

Conținutul textului reprezintă o trecere în revistă a unor evenimente profesionale care au avut loc pe parcursul anilor 2018 și 2019, prezentate din perspectiva emoțiilor trăite, a impresiilor culese de la organizatori și participanți și a speranței că acestea pot fi evenimente precursorale ale unor activități de durată care să capete consistență și caracter formativ.

Astfel, obiectivul acestei dezvoltări este, mai cu seamă, acela de a face cunoscute rezultatele unor activități de formare profesională, pentru a le dezvolta și continua într-un context în care asistăm la un schimb de generații marcat nu doar de diferența de vârstă, ci, mai ales, de diferența de viziune, formare profesională și perspectivă asupra exercitării profesiei.

Demersurile întreprinse sunt rezultatul nevoii de a asigura formarea profesională a noilor angajați din sistemul penitenciar, prin care s-a asigurat resursa umană necesară într-o proporție mare, din sursă externă. Pregătirea și perfecționarea continuă a funcționarilor publici cu statut special încadrați în structura organizatorică a Penitenciarului Iași a reprezentat o prioritate fundamentală în planul de management asumat la nivelul unității în anul 2018, concretizată în următoarele rezultate: familiarizarea cu concepte și metode noi de lucru aplicabile în unități penitenciare; dezvoltarea de abilități de comunicare eficiente în cadrul echipelor multidisciplinare; realizarea de noi proiecte inovative în cadrul unității de deținere adaptate societății actuale și formarea continuă a specialiștilor din domeniul penitenciar. Dezvoltarea și continuarea acestora conduce la facilitarea transferului intergenerațional de expertiză și la consolidarea relațiilor interumane și la asigurarea unui climat organizațional optim.

Pentru administrația Penitenciarului Iași, începutul anului 2018 s-a dorit a fi un debut în a experimenta noi modalități de lucru menite să asigure creșterea calitativă a muncii, optimizarea relațiilor interumane între diferitele corpuri profesionale și asigurarea transparenței misiunii instituției penitenciare în spațiul public, din perspectiva asigurării siguranței și securității comunitare, printr-o abordare facilă adresată tuturor segmentelor sociale.

Acest demers a continuat și în anul 2019, el fiind încă în derulare. Mesajul corpului profesional al funcționarilor publici cu statut special, indiferent de specializare, a fost intermediat de personalități din mediul academic, dintre care enumerăm câteva nume: profesor universitar dr. Octavian GROZA, decan al Facultății de Geografie-Geologie de la Universitatea „Al. I. Cuza Iași”, doamna dr. etnomuzicolog Speranța RĂDULESCU, profesor universitar Marius-Andi DAȘCHIEVICI de la *Catedra Om și societate* din cadrul „Al. I. Cuza” Iași, profesor universitar dr. Ion Dafinoiu, președinte al Colegiului Național al Psihologilor din România, domnul Kiss Csaba, președinte al Comisiei de psihologie pentru

apărare, ordine publică și siguranță națională, Andreea MARIN, președinte al Fundației „Prețuiește Viața”, conferențiar universitar dr. psiholog Marina Dorina PAȘCA, Facultatea de Medicină-Universitatea de Medicină și Farmacie din Târgu Mureș, conferențiar universitar dr. Sorina POLEDNA, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea Babeș Bolyai-Cluj-Napoca, lector universitar dr. Sachiko KURIHARA (Japonia), profesor universitar dr. Francesco SIDOTI (Universitatea Aquila - Italia), asistent social Marie Therese METZEN (Primăria Uppsala, Suedia), specialist principal asistent social Elena MADAN, Direcția Reintegrare Socială, Administrația Națională a Penitenciarelor (Republica Moldova).

Schimbul de experiență cu alte țări a constituit un bun prilej de a cunoaște noi sisteme penitenciare, diferite ca organizare și activități desfășurate. Și pentru că omul este o entitate complexă, perspectiva academică și cea practică a fost dublată de mesajul de suflet venit din partea reprezentanților Mitropoliei Moldovei și Bucovinei.

Transferul de expertiză între generații, provocare sau necesitate?

Contextul sau chiar pretextul, s-ar putea spune, a fost oferit de faptul că, în ultimii 3 ani, resursa umană și-a schimbat profilul sub aproape toate aspectele. Dacă ar fi să creionăm acest portret generațional, în linii mari, am vorbi despre tineri cu vârste între 24-35 ani, cu pregătire profesională asigurată de învățământul public, având instruire școlară de nivel universitar, specializări multiple, pregătire militară absentă, sau, minimă la momentul angajării, pregătire profesională în primul an de activitate oferită prin cursuri organizate în unitățile penitenciare angajatoare, cunoștințe reduse privind activitatea concretă dintr-o unitate de deținere, număr redus de seniori care să asigure mentoratul noilor angajați, generat de ieșiri masive din sistem, reflectarea incompletă a realității penitenciare în spațiul public etc.

Toate acestea, dublate de dorința de a asigura funcționalitatea instituțională au constituit motivația de a încerca alte modalități de lucru în completarea celor cunoscute și experimentate deja, cu scopul de a asigura puntea inter-generațională și de a facilita transferul de expertiză în sens bidirecțional. Experiența profesională a personalului cu mai multă vechime în sistemul administrației penitenciare, alături de entuziasmul și energia noilor colegi, au făcut posibilă punerea în operă a obiectivelor stabilite la începutul anului 2018.

Multidisciplinaritatea, principiu teoretic sau imperativ practic?

Teoretic, orice organizație, indiferent de profilul ei sau zona de acțiune este o

construcție pe verticală, asigurată prin ierarhizarea funcțiilor și, pe orizontală, prin continuitatea activității între departamente și funcții. Vizual, imaginea oferită este de „plasă în ochiuri” care evidențiază „noduri de legătură” și spații goale.

Practic, succesul instituției este asigurat de structura solidă a „plasei”, de rezistența „nodurilor” și de consistența „spațiilor goale”.

Metaforic, am putea vorbi de o lucrare de grafică în alb și negru care este transformată într-un pastel prin: acțiune, relații, emoții, gânduri etc.

Astfel, pe parcursul ultimilor doi ani, majoritatea demersurilor s-au realizat prin implicarea reprezentanților mai multor servicii, cu precădere, a celor care desfășoară activități directe cu deținuții, astfel încât, să fie facilitată înțelegerea și delimitarea responsabilităților specifice funcției ocupate, dar și a celor comune.

În ceea ce privește formarea profesională, o experiență de acest gen a fost proiectul „Schimb de experiență - în beneficiul personalului și al persoanelor private de libertate”, în care s-au organizat stagii de pregătire pentru echipe multidisciplinare de tip „job shadowing” cu durată de 5 zile/lună, susținute în lunile iulie și octombrie 2018. Cu scopul creșterii coeziunii între sectoare de activitate diferite și a reprezentării cât mai obiective a realității penitenciare, prin cunoașterea directă a mediului de muncă specific diferitelor tipuri de unități, activitățile au fost derulate în colaborare cu: Penitenciarul Arad, Penitenciarul Aiud, Penitenciarul Gherla și Spitalul Penitenciar Dej.

Intervențiile lucrătorilor din penitenciar trebuie să fie reacții rapide adaptate contextului sau intervenții validate științific?

Comunitățile carcerale sunt mici „așezăminte” cu organizare proprie care, asemenea tuturor comunităților, sunt guvernate de legi scrise și legi nescrise. Deși, din exterior, imaginea acestora este una mai curând negativă, din interior lucrurile se văd altfel. Pe lângă însingurare, depresie, furie, indignare, din această lume nu lipsește emoția pozitivă, puterea de reconstrucție și dorința de afirmare. Acesta e contextul în care lucrătorul de penitenciar, indiferent de atribuțiile lui de serviciu, trebuie, pe termen scurt, să aibă capacitate rapidă de decizie și acțiune, pe de altă parte, pe termen lung, trebuie să intervină structurat, utilizând tehnici și metode cu un grad mare de fidelitate, validate științific pentru mediul și populația asistată, ca garanție a reușitei profesionale.

Complexitatea mediului de deținere impune și o abordare integrată și completă. Astfel, metodologia actuală trebuie completată cu tehnici noi care să vizeze omul ca univers în dinamică. Pornind de la această realitate, lucrătorii de penitenciar din majoritatea sectoarelor de activitate (reintegrare socială, siguranța deținerii și regim penitenciar, serviciul medical, sectorul logistic etc.) au organizat prima conferință națională în domeniul psihologiei penitenciare și prima conferință națională, cu participare internațională, în domeniul educației penitenciare, în care s-au evidențiat linii de cercetare noi pentru mediul academic. S-a evidențiat influența muzicii și a spațiului în formarea personalității și în apariția și consolidarea unui anumit tip de comportament. Nevoia aceasta a fost certificată de micro-cercetări realizate în Penitenciarul Iași și Penitenciarul Vaslui sau în alte unități de detenție din Europa sau America, cercetarea din domeniul etnomuzicologic având caracter de premieră europeană.

În martie 2019 a avut loc o altă premieră, prin organizarea primei Conferințe naționale, cu participare internațională, în domeniul asistenței sociale, ca o provocare în identificarea unor soluții viabile de construire a unei societăți mai sigure pentru noi și

copiii noștri, prin abordarea aspectelor privind originea și tipologia comportamentelor infracționale, a elementelor din teoria și practica asistenței sociale a persoanelor condamnate la pedepse privative de libertate, a mecanismului și importanței cooperării instituționale în prevenirea recidivei fiind expuse exemple de bune practici din sfera asistenței sociale.

În luna mai a acestui an, s-a realizat cea de a doua ediție a Conferinței naționale în domeniul psihologie penitenciare, cu o ținută la nivelul valoric al prestației psihologilor care își desfășoară activitatea în unitățile de deținere din țară.

Conferințele au beneficiat de recunoaștere din partea celor două colegii de specialitate, această recunoaștere constituind un imbold pentru a persevera în organizarea acestor activităților de formare și afirmare profesională.

Rezultatele obținute în cei doi ani constituie motivele pentru care angajații Penitenciarului Iași vor încerca, pe viitor, să-și facă vizibilă prezența în spațiul public, alături de ceilalți actori sociali și, sporindu-și, astfel, experiențele acumulate prin organizarea unor noi evenimente. Prin urmare, în luna noiembrie 2019 se dorește organizarea celei de-a doua Conferințe naționale de educație penitenciară.